

Stanovisko Republikovej únie zamestnávateľov

- K návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 309/2009 Z. z. o podpore obnoviteľných zdrojov energie a vysoko účinnej kombinovanej výroby a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov
 - Materiál v pripomienkovom konaní do 11.06.2013

Stručný popis podstaty materiálu najmä jeho relevancie z pohľadu RÚZ

Materiál bol do medzirezortného pripomienkového konania predložený Ministerstvom hospodárstva SR na základe Plánu legislatívnych úloh vlády SR na rok 2013.

Cieľom a obsahom materiálu je najmä:

- Účelom návrhu zákona je zabezpečiť efektívnejšie fungovanie podpory elektriny z obnoviteľných zdrojov energie a vysoko účinnej kombinovanej výroby. Schválenie zákona č. 309/2009 Z. z. podnietilo výstavbu nových zariadení na výrobu elektriny, ktoré mali garantované výkupné ceny na obdobie 15 rokov. Náklady na takúto podporu elektriny sú prenášané do cien elektriny pre odberateľov, čo v minulých rokoch spôsobilo významný nárast tarify za prevádzkovanie systému ako regulovanej položky v cene elektriny. Zmenou podmienok podpory v návrhu zákona sa zohľadňuje rastúci vplyv podpory elektriny na cenu elektriny. Zavedením podmienky využitia tepla pre zariadenia, ktoré môžu vyrábať v kombinovanej výrobe elektriny a tepla a podmienky vysokej účinnosti pre biomasu a jej produkty sa efektívnejšie využijú dostupné obnoviteľné zdroje energie. Znížením výkonov pre zariadenia, ktoré majú nárok doplatok na celú vyrobenú elektrinu sa podporí ďalšia decentralizácia zdrojov a znižuje sa tlak na výstavbu veľkých elektrární na biomasu. Prostredníctvom výrazného zjednodušenia procesu pripojenia malého zdroja sa však zlepšujú podmienky pre inštaláciu malých zdrojov s výkonom do 10 kW v domácnostiach, ktoré nevyžadujú podporu doplatkom a týmito zdrojmi si pokrývajú veľkú časť svojej spotreby energie. Takýto spôsob podpory malých zdrojov nemá dopad na cenu elektriny
- V Čl. II sa novelizuje zákon č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Novelizáciou tohto zákona sa znižuje bariéra pre inštalovanie malého zdroja v domácnosti.

Dopady materiálu na podnikateľské prostredie a verejné financie:

Predkladateľ v doložke vplyvov nepredpokladá dopady na verejné financie a na podnikateľské prostredie.

Návrh zákona nadobúda účinnosť dňa 01.01.2014

Postoj RÚZ k predkladanému materiálu

RÚZ podporuje iniciatívu racionalizácie podpôr obnoviteľných zdrojov energie. Schválenie zákona č. 309/2009 Z. z. podnietilo výstavbu nových zariadení na výrobu elektriny, ktoré mali garantované výkupné ceny na obdobie 15 rokov. Náklady na takúto podporu elektriny sú prenášané do cien elektriny pre odberateľov, čo v minulých rokoch spôsobilo významný nárast tarify za prevádzkovanie systému ako regulovanej položky v cene elektriny. **K uvedenému návrhu predkladá RÚZ pripomienky k definícií preferovaného paliva a k oblasti podpory biopalív.**

Pripomienky RÚZ k predkladanému materiálu

1. Zásadná pripomienka k čl. I., novelizačný bod číslo 1 – v časti §2, odsek 3 písm. k)

RÚZ navrhuje uvedené ustanovenie formulovať nasledovne:

„k) preferovaným palivom obnoviteľné zdroje energie a druhotný zdroj energie, ktorý vzniká ako vedľajší produkt v technologických výrobných procesoch, ktorý nie je možné priamo využiť v týchto procesoch a na ktorého energetické využitie je nevyhnutné vynaložiť významné investičné prostriedky,“

Odôvodnenie:

Navrhujeme definovať všeobecne druhotné zdroje, aby sa zachovala ústavnosť návrhu zákona, konkrétne ústavná požiadavka rovnosti, zákazu diskriminácie a rovnosti príležitostí v podnikaní.

2. Zásadná pripomienka k čl. I., novelizačný bod číslo 15, 19 a 20

RÚZ navrhuje :

V novelizačnom bode 15 v poslednej vete vypustiť slovák: „pričom na účely odseku 1 sa do výpočtu referenčnej hodnoty započítava ich energetický obsah dvojnásobne“

Novelizačné body číslo 19 a 20 navrhujeme vypustiť

Odôvodnenie:

Poľnohospodári majú silný afinitný vzťah k biopalivovému sektoru aj vzhľadom na to, že v Európe čelia obrovským výzvam v rámci novoprijímanej Spoločnej poľnohospodárskej politiky EÚ, zvlášť s prihliadnutím na rozdielnosť podmienok poskytovania podporného systému EÚ pre nové členské štáty – kam patrí ak Slovensko.

Zmeny v regulačnom prostredí v oblasti biopalív narúšajú zároveň trhové prostredie u poľnohospodárskych prvovýrobcov, čo môže mať závažné sociálne a ekonomické dopady. Agrosektor rovnako ako sektor výroby biopalív potrebujú predvídateľnú perspektívu, ktorú legislatívny návrh zmien zákona č. 309/2006 Z.z. neposkytuje. Tento návrh zákona ide nad rámec opatrení, ktoré sú upravené smernicou, ktorá je tiež v stave prehodnocovania (pokým nebude prijatý konsenzus v EÚ, nie je rozumné zaviesť nové pravidlá v SR). Naplnenie cieľov 2020 – 10% obnoviteľných zdrojov energie v doprave môžu byť naplnené iba doterajšou podobou úpravy.

Tým, že výrobcovia biopalív vytvárajú dopyt po svojich produktoch, pomáhajú vytvárať pracovné miesta a rast v bio-ekonomike EÚ, podporujú rozvoj vidieka a to aj v niektorých z menej rozvinutých regiónov. Výrobcovia biopalív podporujú zmeny, aby sa opustená a degradovaná poľnohospodárska pôda využila a považovala ako vhodná lokalita pre pestovanie plodín pre výrobu obnoviteľných palív, čím sa stáva zároveň príjmovou. Výsledkom je udržateľná bio-ekonomika, ktorá je menej náročná na zdroje EÚ a má vyššiu poľnohospodársku produktivitu. Vytvárajú sa finančné stimuly pre poľnohospodárskych prvovýrobcov, aby investovali do najlepších dostupných pestovateľských a chovateľských technológií.

Priemysel biopalív vytvoril nové trhy pre farmárov, kde môžu predávať svoje produkty a výrobky. Výrobcovia biopalív v EÚ vytvárajú a udržiavajú približne 70.000 priamych a nepriamych pracovných pozícií a to aj v čase hospodárskej krízy (sem patria samozrejme aj farmári). Chceli by sme zdôrazniť, že aj OSN v správe FAO uznáva pozitívne dopady, vrátane zvýšenia efektivity v rámci dodávateľského reťazca prostredníctvom zníženia rizika, zvýšenia transparentnosti a zvýšenia povedomia o problémoch v dodávateľskom reťazci.

Okrem uvedeného, jeden z hlavných vedľajších produktov pri výrobe biopalív je „koláč“ plný proteínov, ktorý sa používa ako krmivo pre zvieratá, čím sa nahrádza drahá sójová bielkovina z dovozu. Aj týmto spôsobom biopalivá prispievajú súčasne k podpore domácej výroby živočíšnych produktov a potravín.

Ak sa budú meniť podmienky výroby biopalív, priamo úmerne sa tým budú meniť aj podmienky v pestovaní komodít v agro sektore, ktorý je v podmienkach SR nesmierne zraniteľný. Preto by opatrenia mali byť namierené na zmeny v dlhodobom rámci, aby nenastali väčšie škody, ako úžitok.

Návrh nezohľadňuje a nechráni uskutočnené investície. Spôsobuje útlm, tým že vymedzuje neúmerne nízku hranicu produkcie, ktorá by predstavovala v dohľadnej dobe stop stav vo využití vystavaných kapacít pre výrobu biopalív, čo vplýva aj na poľnohospodárskych prvovýrobcov, ktorí majú vytvorené tiež isté časové plány v súlade s rastúcou potrebou biopalivárov. Týka sa napríklad pestovania repky olejnej, ktorej efektívne produkčné podmienky sú za posledných 6 rokov najlepšie v tzv. repárskej a kukurično-pšeničnej oblasti SR, kde skončili s pestovaním cukrovej repy.

Pre sektor pôdohospodárstva výroba biopalív predstavuje istotu stabilného-férového partnera, ktorý dáva príležitosť farmárom umiestniť svoju produkciu v zmysle trhových podmienok. Prechod na nové vstupné suroviny pri výrobe a zabezpečenie ich dostatku bude tiež výzvou, na ktorú je potrebné nájsť odpoveď pred tým než nastane problém.

Dvojnásobné započítavanie biopalív nezískaných z pôdy, je iba účtovným trikom, ktorý nepomôže ani novým technológiám dostať sa na trh a zároveň ani nezniží skleníkové plyny pochádzajúce z dopravy.

Zdroj:

<https://lt.justice.gov.sk/Material/MaterialDocuments.aspx?instEID=1&matEID=6188&langEID=1&tStamp=20130522143138163>